

DOI 10.4467/12332135KRA.20.009.13557

Wystawa „W drodze. Karol Wojtyła/Jan Paweł II (1920–2005)”

Sejm VII kadencji ustanowił rok 2020 Rokiem Świętego Jana Pawła II w związku z setną rocznicą urodzin Ojca Świętego. W uchwale polski Sejm podkreślił szczególne miejsce Jana Pawła II w historii Polski i Europy, „naszego wielkiego rodaka zasłużonego w walce o wyzwolenie Polski spod jarzma komunizmu”, którego „zdecydowane upominanie się o prawo naszej ojczyzny do wolności wśród narodów Europy, Jego praktyczna obrona praw naszego narodu uczyniły Ojca Świętego najważniejszym z ojców niepodległości Polski”¹.

Z tej okazji Archiwa Państwowe przygotowały wystawę zatytułowaną „W drodze. Karol Wojtyła/Jan Paweł II (1920–2005)”, którą honorowym patronatem objęli Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. dr hab. Piotr Gliński oraz Prezydent Krakowa prof. dr hab. Jacek Majchrowski. Głównymi organizatorami wystawy było Archiwum Narodowe w Krakowie oraz Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych. Wystawa ukazywała kolejne etapy drogi Karola Wojtyły – ucznia, studenta, kapłana, biskupa, kardynała, a w końcu papieża Jana Pawła II – drogi do osiągnięcia dorosłości, przeznaczenia, świętości. Prezentowała wielowymiarowość postaci wielkiego Polaka, uczonego, poety, aktora, filozofa, wychowawcy, pielgrzyma, ojca duchowego „Solidarności”, świętego. Nie bez znaczenia było też wskazanie miejsc mu bliskich, takich jak choćby Kraków, oraz ludzi, zarówno współcześnie żyjących, jak i świętych patronów, do których nauk odwoływał się przez całe życie i którzy mieli olbrzymie znaczenie w ukształtowaniu jego osobowości. Przywołane zostały przełomowe momenty w jego życiu, splecione z doniosłymi faktami w historii Polski i świata XX i XXI w. Te momenty to choćby bitwa warszawska, wspomniana z okazji setnej rocznicy czy podpisanie porozumień sierpniowych, których konsekwencją było powstanie „Solidarności”, a zatem punkty zwrotne o decydującym znaczeniu dla historii – ich konsekwencje zmieniły Polskę i Europę, a także znacząco wpłynęły na dalsze ich losy.

Tytuł wystawy nawiązuje do drogi, która jest metaforą procesu życia, powołania, wędrówki. Symbol drogi jest obecny i w Starym, i Nowym Testamencie, zarówno jako oznaka rzeczywistej podróży, jak i procesu dokonującego się w sercach wierzących.

Wystawa została podzielona na cztery zasadnicze części – etapy drogi życia: pierwszy z nich „ku dorosłości” – od narodzin po czasy wojenne, drugi etap „ku przeznaczeniu” – od przyjęcia święceń kapłańskich po czasy posługi jako metropolita krakowski, następny „ku światu” – obejmujący pontyfikat Jana Pawła II oraz ostatni „ku świętości” – traktujący o dziele Ojca Świętego, jego dziedzictwie pozostawionym potomnym.

W przygotowaniu wystawy wykorzystane zostały materiały archiwalne przechowywane w zasobie archiwów państwowych, odwołano się też do fragmentów wypowiedzi papieża.

---

¹ Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 czerwca 2019 r. w sprawie ustanowienia roku 2020 Rokiem Świętego Jana Pawła II (M.P. z 2019 r., poz. 614).

Można je podzielić na dwie zasadnicze grupy: pochodzące z instytucji publicznych, państwowych, związane z aparatem władzy, a także tworzone w archiwach zbiory, do których włączane są najczęściej ofiarowane czy zakupione dokumenty związane z Ojcem Świętym, a także spuścizny, których część stanowią tego rodzaju dokumenty.

Godna uwagi jest strona graficzna wystawy – zastosowano bowiem system oznaczeń z górskich szlaków, tak lubianych i często odwiedzanych przez Jana Pawła II. Każda z czterech części wystawy to jakby początek trasy, która oznaczona jest żółtym kolorem. Prowadzi ona oglądającego przez wszystkie plansze ekspozycyjne, wznosząc się i opadając. W miejscu pierwszej pielgrzymki do kraju trasa przybiera kształt Polski, a przerwane linie umieszczono w części przypominającej tragiczny moment zamachu na papieża. Trasa kończy się na tablicy poświęconej odejściu papieża, by symbolicznie rozpocząć się na nowo na kolejnej, odnoszącej się do dziedzictwa Jana Pawła II.

W dniach 30 września – 18 października 2020 r. wystawa była eksponowana na dziedzińcu nowego budynku Archiwum Narodowego w Krakowie przy ul. Rakowickiej 22E, a w dniach 19–29 października 2020 r. w przestrzeni Plant krakowskich, w pobliżu Pałacu Biskupów.

Wernisaż wystawy towarzyszył uroczystej inauguracji nowej siedziby Archiwum Narodowego w Krakowie.

dr Barbara Berska
Archiwum Narodowe w Krakowie